

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
ГАЛАНДЗОВСЬКОГО Станіслава Миколайовича на тему:
«Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів
транспортних коледжів», представлену на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності
24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення

Актуальність теми. Навчання у закладах вищої освіти (ЗВО) I-II рівня акредитації стає складнішим за змістом та формою, через те, що більшість студентів на початку навчання зустрічаються з проблемою пов'язаною з переходом від шкільного рівня освіти до вищого, тобто з адаптацією до нових умов навчання. З метою покращення даного процесу вчені пропонують застосовувати вправи професійно-прикладної фізичної підготовки.

Через необхідність виконання важкої фізичної роботи в різних режимах енергозабезпечення студент транспортного коледжу повинен оволодіти спеціальними дисциплінами професійного спрямування, які вимагають належного рівня фізичної та функціональної підготовленості. У наукових роботах доводиться, що виникає необхідність підвищення адаптаційних можливостей студентів до виконання роботи в аеробному і анаеробному режимах енергозабезпечення.

Здобувачем доведено, що актуальним лишається пошук інноваційних технологій застосування фізичних вправ переважно циклічного характеру з штучно-створеним гіпоксичним станом. Такий підхід до процесу фізичного виховання студентів ЗВО I-II рівня акредитації дозволить покращувати фізичний стан не збільшуючи обсяг фізичних навантажень.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання і фізичної реабілітації Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на 2013–2016 рр. за темою «Оптимізація процесу вдосконалення фізичної та функціональної підготовленості учнівської та студентської молоді фізичними

навантаженнями різного спрямування» (номер державної реєстрації 0113U007491) та на 2018-2022 рр. за темою «Оптимізація процесу вдосконалення фізичного стану жителів Подільського регіону засобами фізичного виховання» (номер державної реєстрації 0118U003259).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що сформульовані в роботі мають достатню ступінь обґрунтованості. Вірогідність отриманих у роботі результатів забезпечена адекватністю методів дослідження, поставленим завданням, коректною статистичною обробкою одержаних даних, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи у практику.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що уперше науково обґрунтовано та розроблено програму професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортного коледжу, в якій використано бігові навантаження в аеробному і змішаному режимах енергозабезпечення. Крім того визначено професійно важливі фізичні якості, які є основою професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів транспортного коледжу.

Практична значущість одержаних результатів полягає у:

- розроблені програми занять професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортного коледжу, особливістю якої є комплексне застосування бігових навантажень в аеробному й змішаному режимах енергозабезпечення і методики «ендогенно-гіпоксичного дихання»;

- впровадженні програм у навчальному процесі підготовки студентів виробничих спеціальностей першого та другого років навчання для підвищення рівня фізичної та функціональної підготовленості.

Матеріали дослідження впроваджено в навчальний процес Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, що засвідчено відповідними актами впровадження.

Основний зміст дисертації відображено у 9 публікаціях, 7 із яких надруковано у фахових виданнях України, 2 з них – у виданнях, що внесені до наукометричної бази даних Index Copernicus.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації.

Дисертаційна робота складається зі змісту, переліку умовних скорочень, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Дослідження викладено на 170 сторінках основного тексту. Робота містить 30 таблиць та ілюстрована 81 рисунками. У роботі використано 285 джерела наукової та методичної літератури. Аналіз дисертаційного дослідження засвідчує, що дисертант застосував оригінальний принцип структуризації матеріалу, що дозволило забезпечити чіткість викладення матеріалу проведених досліджень.

Оформлення автореферату відмічається ідентичністю, логікою та послідовністю викладу, відповідністю подання наукових результатів положенням дисертації.

У **вступі** обґрунтовано актуальність проблеми, визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, розкрито наукову новизну, практичну значущість роботи, особистий внесок здобувача, описано апробацію результатів досліджень та їх впровадження.

У **першому розділі «Механізм вдосконалення адаптації до професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів»** проаналізовано та узагальнено наукові відомості вітчизняних і закордонних авторів з питання удосконалення адаптації організму до навчальної та практико-професійної діяльності. Доведено, що робітники залізничної галузі під час професійної діяльності виконують важкі фізичні навантаження аеробного та анаеробного спрямування, їм необхідна попередня практико-професійна фізична підготовка на заняттях із фізичного виховання, а також в процесі проходження практики на виробництві. Визначено, що перебіг процесів адаптації студентів можливо за рахунок бігових навантажень у аеробному та змішаному режимах енергозабезпечення.

У другому розділі «Методи й організація досліджень» наведено відповідні досліджуваному аспекту методи (аналіз та узагальнення літературних джерел за темою роботи, педагогічні, фізіологічні та методи математичної статистики), дані про контингент який приймав участь у дослідженні і поетапний порядок організації проведених досліджень.

У третьому розділі «Стан професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів» наведено дані, які отримано в результаті аналізу навчальних планів студентів транспортного коледжу, дослідження розподілу годин між дисциплінами гуманітарного і соціально-економічного спрямування, природничо-наукової підготовки, а також практико-професійної підготовки.

За результати констатувального експерименту визначено, що такі фізичні якості як загальна витривалість, швидкісна витривалість, швидкісно-силова витривалість, активна гнучкість та вибухова сила потребують вдосконалення, оскільки найбільша частка студентів досліджуваних груп має низький рівень розвитку цих якостей. Доведено, що такі фізичні якості як загальна витривалість, швидкісна витривалість, швидкісно-силова витривалість є вирішальними під час виконання роботи на практичних заняття із професійної підготовки.

У четвертому розділі «Вплив бігових навантажень в аеробному і змішаному режимах енергозабезпечення на професійно-прикладну фізичну підготовку підготовленість студентів транспортного коледжу» викладено короткий зміст авторських програм, організаційно-педагогічні умови її реалізації, дані щодо показників загальної витривалості, швидкісної витривалості, швидкісно-силової витривалості м'язів черевного пресу, силової динамічної витривалості м'язів ніг та силової статичної витривалості м'язів спини, сідничних м'язів та задньої поверхні стегна студентів до і після формувального етапу дослідження.

Представлено обґрунтування авторських програм особливістю, яких є використання бігових навантажень аеробного та змішаного спрямування, а також

методики «ендогенно-гіпоксичного дихання» у навчальному процесі студентів транспортного коледжу.

У п'ятому розділі «Аналіз і узагальнення результатів досліджень» дисертантом на основі отриманих результатів охарактеризовано повноту вирішення завдань дисертаційного дослідження, у ході виконання якого отримано групи результатів, що підтверджують і доповнюють наявні досі розробки, а також отримано цілком нові дані.

Висновки дисертаційної роботи Галандзовського Станіслава Миколайовича відображають результати аналізу й узагальнення літературних джерел, витікають із отриманих результатів досліджень і свідчать, що поставлені у роботі завдання сприяли вирішенню важливого науково-прикладного завдання.

Поставлені завдання дисертаційної роботи повноцінно розкривають тему дослідження, переконливо висвітлюють наукову новизну та практичну значущість. Достовірність отриманих результатів дисертації підтверджується тривалістю дослідження, правильно підібраними методами математичної статистики та обробки даних. Висновки коректні, відповідають поставленим у дослідженні завданням.

Разом з позитивними сторонами дисертаційної роботи слід відзначити певні недоліки, технічні помилки та дискусійні питання:

1. Мета дослідження повторює назву дисертаційної роботи один до одного. Подібна редакція мети дослідження звужує завдання та результати, тримані при виконанні дослідження. Вважаємо, що до даної редакції мети дослідження необхідно додати «...засобами бігових навантажень аеробного та анаеробного спрямування».

2. Друге завдання дослідження, на нашу думку, не має суттєвого змістового значення для результатів дослідження. Дане завдання за змістом можна було включити до першого завдання дисертаційного дослідження, як складову частину.

3. Третій висновок роботи, якій стосується третього завдання дослідження щодо визначення рівня фізичної і функціональної підготовленості студентів не повною мірою розкриває поставлене завдання. У висновку відсутні показники

достовірності погіршення результатів фізичної підготовленості студентів, хоча в підрозділі 3.3 представлено зазначену динаміку. Функціональна підготовленості студентів взагалі представлена лише показниками тривалості затримки дихання на вдиху і видиху.

4. При описі метода дослідження – педагогічний експеримент, здобувачем не зазначено, в які терміни проводився констатувальний та формувальний експерименти, а також яким чином проводився відбір студентів до п'яти груп, що приймали участь у досліджуванні (стор. 52).

5. Наукове обґрунтування авторської програми професійно-прикладної фізичної підготовки студентів в підрозділах роботи 4.1, 4.11 та 4.12 (стор. 81-85) має методичний характер, не дає чіткого уявлення про структуру та зміст авторських програм, методи, принципи, способи організації, які застосовувалися під час проведення занять зі студентами основних груп. Прошу здобувача надати ґрунтовну відповідь.

6. Потребує роз'яснення, з якою метою було сформовано по дві групи для дослідження ефективності кожної з авторських програм. У підрозділі 4.1 (стор. 81) зазначено, що студенти всіх груп мали достовірно рівні показники з фізичної та функціональної підготовленості на початку експерименту. Чому у подальших дослідженнях четвертого розділу представлено окремо результати студентів ОГ₁ та ОГ₂, які займалися за однаковою програмою, а також результати студентів ОГ₃ та ОГ₄, які також займалися за однією програмою.

7. В примітках до таблиць 4.2-4.26 зазначено «* – вірогідна відмінність значення відносно величини, зареєстрованої на початку експерименту на рівні $p < 0,05$ ». Статистичні розрахунки показали, що за деякими показниками достовірна різниця за таблицею t - коефіцієнт Ст'юдента дорівнює $p < 0,01$. Наприклад: у таблиці 4.8 – показник ПАНО ($t=3,38$; $p < 0,01$); у таблиці 4.9 – показник $VA_n T_{30abc}$ ($t=3,09$; $p < 0,01$); $MKЗMP_{abc}$ ($t=3,45$; $p < 0,01$); у таблиці 4.12 – показник МВЛ ($t=3,04$; $p < 0,01$) тощо.

8. Незважаючи на значну кількість дисертаційних робіт, у яких проводилися дослідження професійно-прикладної фізичної підготовки студентів у списку

літератури представлено лише сім авторефератів та дисертацій за зазначеним напрямом.

9. В роботі присутні орфографічні, граматичні та стилістичні помилки.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Виходячи з актуальності теми роботи, наукової новизни, практичної значущості та обсягу наданого в дисертації «Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки студентів транспортних коледжів» матеріалу, вважаю роботу Галандзовського Станіслава Миколайовича завершеною науковою працею, яка відповідає п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567, а сам дисертант заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент:

Начальник кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор

С. РОМАНЧУК

Підпис РОМАНЧУКА С.В. засвідчую
Начальник відділу персоналу та стройового

С. ГЛАДЕНЮК